

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Центр ваги навчального процесу згідно із сучасною світовою тенденцією переміщується у бік самостійної роботи. Зважаючи на характер риторики як навчального курсу (перш за все практичний), самостійній роботі студентів надається велике значення.

1. Колоквіум “Вибори риторика всіх часів і народів” із теми “Історія риторики вченття”

Методичні рекомендації для студентів-лекторів. Запам’ятайте, що композиція промови має неабияке значення для зацікавлення аудиторії. Вступ промови повинен активізувати увагу слухачів і прорекламувати тему. Тому оберіть оригінальний початок лекції – інтригу (спочатку перелічити досягнення того, про кого йтиметься, і запропонувати слухачам відгадати, хто це); старовинна легенда чи міф про вашого риторика; історичний анекдот тощо.

Виклад основної частини можна розбудувати традиційно – спочатку біографія, потім риторики здобутки, а можна – *in medias res*. Наприклад, “Психоаналіз Демосфена”: представити досягнення в науці як результат психологічних переживань людини; “Захист Сократа”: від смертного вироку до риторики; “Ломоносов – Леонардо по-російськи” тощо. Головною метою є презентація історичної постаті як неповторної особистості. Тому максимальна індивідуалізація розповіді обов’язкова. Не забувайте підсумовувати окремі сегменти промови, роблячи її органічною та цілісною.

У заключній частині слід узагальнити вищесказане, поставити в перспективу, тобто залишити можливість для розвитку цієї теми. Зробіть кінцівку промови емоційною і яскравою.

Після виголошення лекторами промови в академічному жанрі, викладач ставить кілька питань з теми до аудиторії, перевіряючи якість засвоєння матеріалу.

Методичні рекомендації щодо підготовки до колоквіуму. Студенти, що працюють у риторики виборчих штабах, готують свій виступ у кілька етапів:

- 1) опрацьовують літературу з обраної теми;
- 2) аналізують вже почуту лекцію з теми за критеріями: що було сказано, а що – ні; які відомості є важливими й потребують повторення; які моменти слід поглибити; на чому треба наголосити;
- 3) усю зібрану інформацію сортують: важливе – найважливіше – неістотне; цікаве – нецікаве; нове – вже відоме аудиторії тощо;
- 4) обирають творчу форму подання матеріалу;
- 5) обмежують обсяг інформації до 20 хвилин усного виступу;
- 6) розподіляють ролі, працюють над 4 і 5 етапом підготовки промови – “Меморію” й “Акцію”.

2. Виконання творчих робіт

Мета роботи: виявити у студентів потенційні творчі здібності; збагатити уявлення студентів про можливості рідного слова.

Технологія: технологія кожного виду завдань розглядається під час лекційних та практичних занять.

Оформлення: записи у теці для практичних робіт.

3. Оформлення папки для практичних занять. Виконання усіх практичних вправ, завдань, укладання текстів промов здійснюється на стандартних аркушах А4. Матеріали до кожного заняття зберігаються в окремому файлі. Тека для практичних робіт нараховує стільки файлів, скільки тем практичних занять. Така форма ведення записів допомагає студентові-оратору структурувати матеріал із курсу риторики, дає змогу швидко орієнтуватися й знаходити попередні матеріали, які можуть бути використані на подальших заняттях; полегшує контроль за підготовкою до занять.

4. Рецензування промови товариша

Мета роботи: навчити чути; виробити усвідомлення власного рівня мовної компетенції; вдосконалювати мовленнєві навички студентів.

Технологія: під час виголошення лекторами академічної промови, студенти ведуть записи-спостереження. Аркуш розподіляється на три частини: “Позитивне”, “Негативне”, “Мовленнєві помилки”. Далі зібрані спостереження аналізуються за планом.

План рецензії

1. Ясність і чіткість формулювання теми й тези виступу.
2. Характеристика вступу промови (традиційність/оригінальність; досягнення/недосягнення ефекту активізації уваги й зацікавленості, презентації теми, налаштування аудиторії на позитивне сприйняття).
3. Відповідність/невідповідність композиції промови жанрові виступу. Тип викладу матеріалу (ab ovo, in medias res чи інша модель).
4. Характеристика аргументів: сильні та слабкі, їх підпорядкованість

темі промови, доцільність, послідовність; баланс між логосом, етосом, пафосом; наявність логічних помилок.

5. Мовне оформлення промови: змістовність, лаконізм, прикрашеність, оригінальність (конкретні приклади). Елокутивний інструментарій: приклади конкретних тропів і фігур.
6. Мовлення оратора (дотримання/недотримання орфоепічних, лексичних, граматичних норм сучасної української літературної мови, оздоблення промови латинськими виразами).
7. Висновок: чи реалізовано головну мету промови? Власні думки та зауваження. Пропонована оцінка, виходячи з максимальної за рейтингом.

Оформлення: на аркушах А4. Обсяг рецензії – один друкований аркуш або рукописний еквівалент.